

ISSN Print: 2394-7500
ISSN Online: 2394-5869
Impact Factor: 8.4
IJAR 2023; 9(5): 36-40
www.allresearchjournal.com
Received: 30-03-2023
Accepted: 22-04-2023

ಬ್ರಿಟೀಂ ಜೆ,
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,
ಸ್ವತ್ವಕೋತ್ತರ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ
ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜಾಫ್ರಾ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ,
ಶಂಕರಪುರ.

International Journal of Applied Research

ಕನಾರ್ಕಿಕದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಸಾಳು ಯೋಜನೆಯ ಪಾತ್ರ

ಬ್ರಿಟೀಂ ಜೆ,

ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜೀವಾಳವಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲವೂ ಸಂವಿಧಾನ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಒದ್ದರಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ದೇಶದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಶಾಸಕಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ, ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತನ್ನ ಮೂಲಭೂತ ಆಶಯ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಲಳಿತ ಮತ್ತು ಸುಮಧುರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ಚುನಾವಣೆಗಳ ನಂತರವೇ, ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಕೈಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ವರ್ತನೆ ಬದಲಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ ಅವರು ಪ್ರಭುಗಳಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಆಳಿದ ಹಾಗೆ ಜನ ಆಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸುವ (ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ) ಅಧಿಕಾರ ಜನರಿಗಿದ್ದರೂ, ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೌಕರರ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿಯಂತ್ರಣೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳೋಗಳಿಗೆ ಅಲೆಡಬೇಕಾದ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಮಜಿಗೆ ಕಾಯಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಘಾವವಾಗಿದೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮ ಆಡಳಿತ ಏರ್ಪಟಾಗ ಜನರಿಗೆ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಸಹನೆ, ಅಸಮಧಾನ ಹಾಗೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಜನರ ಪ್ರತಿರೋಧಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಎಚ್ಚಿತ್ತಕೊಂಡು ಹಲವು ಪಾರದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದ “ನಾಗರಿಕ ಸನ್ಯಾಸ ಅಧಿವಾ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಖಾತರಿ” ಎಂಬ ಜನಪರ ಸುಧಾರಣೆ. ಅಗತ್ಯವಾದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಸುಧಾರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ಮುಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ದೆಹಲಿ, ಗುಜರಾತ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ಹದಿನೆಂದು ರಾಜ್ಯಗಳು ಕಾಯ್ದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವು. ಇದೇ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟಕೊಂಡು ಕನಾರ್ಕಿಕ ರಾಜ್ಯವು ಸಹ 2011ರಲ್ಲಿ ರಚನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತದ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಖಾತರಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತದ ಅರ್ಥ

ಆಡಳಿತ ಎಂಬ ಪದದ ಮೂಲ ಗ್ರೀಕ್ ಶ್ರೀಯಾ ಪದ “Kubernao” ಇದರ ಅರ್ಥ ಭಾಲನೆ, ಮಾಗದರ್ಶನ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಮೇಲೆ ಬಾರಿಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞಾನಾದ ಪ್ಲೇಟೋ ಈ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದು ನಂತರ ಈ ಪದ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಯಿತು, ಅದರಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಪದವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರುವುದು ಪರಮಾಧಿಕಾರ, ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ, ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ನಿಯಂತ್ರಣಾಧಿಕಾರ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಿಂದ ಅಂದರೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಬಗೆಗಿನ ಶೀಮಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಸೆಯುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ ಪ್ಲೇಟೋಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಕೌಟಿಲ್ಯ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥ

Corresponding Author:
ಬ್ರಿಟೀಂ ಜೆ,
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,
ಸ್ವತ್ವಕೋತ್ತರ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ
ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜಾಫ್ರಾ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ,
ಶಂಕರಪುರ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತ ಸತ್ಯ, ಸ್ನೇಹಿತೆ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರತ್ವ, ಮನೋಭಾವವಲ್ಲದಂತ ನೆಲೆಗಳಿಂಬ ವಿಶಾಲ ಚೌಕಟ್ಟಿನಡಿ ಆಡಳಿತ ಎಂಬುವುದು ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ

ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ, ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಎಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ತಳಮಟ್ಟದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನಿಸಿದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣ ಮಾಡುವುದೆಂದೇ ಆಗಿತ್ತು. 1990ರ ದಶಕದ ಮೊವಾರ್ಡ್‌ದಲ್ಲಿ ಏಷ್ಟು ಮತ್ತು ಆಫ್ರೀಕಾ ದೇಶಗಳ ಸಾಲ ಹೊತ್ತ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಎನ್ನುವುದು ದಾನಿ ದೇಶದ ಷರತ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದು ರೂಪಕವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ವಿಶ್ವದ ಹಲವೆಡೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಶಾಂತಿ, ರಾಜಕೀಯ ವರಿಳಿತಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಬಾಹ್ಯ ಒತ್ತೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ನಂತರ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಜೀತರಿಕೆ ಪಡೆಯಿತು. ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ತಮ್ಮ ಗುರಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಜನರ ಶಕ್ತಿ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಬೇಡಿಕೆ ನಿರೂಪಣೆ ಆಧಾರಿತ ನೀತಿ ಕ್ರಮಗಳು ರೂಪೊಂಡವು, ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನೀತಿ ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತ, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯತ ಅಂತರಂಜನೆ, ನ್ಯಾಯ, ಕಾನೂನು ಪರಿಪಾಲನೆ, ಮೊದಲಾದವು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಜವಹಾರ್ಲಳಾಲ್ ನೇಹರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ 1947ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 15ರ ಪ್ರಾಣೀತಾ ಡೆಸ್ನಿ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಸರಾಲನ್ನು ಬಡತನ, ಅಜ್ಞಾನ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದಿಂದ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಯದ ಭದ್ರತೆ, ಸಬ್ಲೇಕರಣ, ಉದ್ಯೋಗ, ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ದಕ್ಷ ವಿರಾಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ UNDP ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದರೆ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ನಿಯಮಪಾಲನೆ, ಪಾರದರ್ಶಕ ತಮ್ಮ ಸಂದಿಸುವಿಕೆ, ಕಾಳಜಿಯಪ್ರಜ್ಞ, ಹೊಂದಿರುವುದು, ಸಮಾನತೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವ ಹಾಗೂ ದೂರದೃಷ್ಟಿ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೂಚಕಗಳು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ದತ್ವವೆ. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂತಲೂ ಜನಪ್ರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ ಇತ್ತಿಚೆನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಭೂಪ್ರಜಾರಮುಕ ಆಡಳಿತ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಗಂಭೀರ ಚರ್ಚನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಪಾರದರ್ಶಕ ತಮ್ಮ ಉತ್ತಮ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೂಚಕಗಳ ಪ್ರೇಕ್ಷಿತ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಭೂಪ್ರಜಾರ ಮುಕ್ತ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತ ನೀಡುವ ದಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಿವೆ.

ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತ

ಕೇವಲ ಆಡಳಿತ ಇದ್ದರೆ ಸಾಮನ್ಯರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗಲಾರದು. ನಿರಂತರ ಆಡಳಿತವೂ ಒಂದು ಆಡಳಿತದ ಬಗೆಯೇ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಜನ ಹಿತಾಸ್ತಕಿಗಿಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಸ್ವ ಹಿತಾಸ್ತಕಿಯೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ತಮ್ಮ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ನಾಯಕ ಮನಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾನೂನು ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಎಲ್ಲವೂ ಆತನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೇ ಮೂರ್ಚಗ್ರಹ ಹಿಡಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸೌಂದರ್ಯ ಅಡಗಿರುವುದು ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ. ಪಾರದರ್ಶಕ ತಮ್ಮ ಎಂದರೆ ಮುಕ್ತತೆ ಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಮಿಶ್ರಣ ಅದು ನಾಲ್ಕು ಗೊಂಡಿಯ ನಡುವಿನ ಆಡಳಿತವಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವೀರಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಆಗ್ರಂಥಾಗೆ ತಿಳಿಯಂತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆಡಳಿತ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೇ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತ.

ಪಾರದರ್ಶಕ ತಮ್ಮ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಅದರ ಜಟಿಲವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅತ್ಯ ಮಾಹಿತಿ, ಜಾನ್ನದ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ನೇರವು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾಗಳು ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಜಟಿಲವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಹಣ ವ್ಯಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯ ಗ್ರಿಂತಿ ಎಂದು ಸಹ ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಪಾರದರ್ಶಕ ತಮ್ಮ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮುಕ್ತ ಜಲನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೂಪೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪಕ್ಕಿಯೆಯ ಮಾಹಿತಿಗಳು ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪುವಂತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸಾಧಿಸುವ ನೌಕರಶಾಹಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇಬೇಕಾದರೆ, ಪಾರದರ್ಶಕ ತಮ್ಮ ಎಂಬುದು ಮೂಲ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪಾರದರ್ಶಕ ತಗಿಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ವರದಿಗಳು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವೇಕು.

ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿ, ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸುಭದ್ರ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ನಾಂದಿ ಹಾಡಲಾಗಿದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಾರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಅಭಕ್ತಿ, ಹಣಕಾಸು, ವಿಜ್ಞಾನ, ಕೈಗಳು, ಇಂಥನ, ಪಶುಸಂಗೊಂಡನೆ, ನೀರಾವರಿ, ಕಂದಾಯ, ಲೋಕಪಯೋಗಿ, ಪಂಚಾಯತ್ರಾಜ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂದು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮುನ್ಮೋಟಿದಲ್ಲಿ ಇ-ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಎಂ-ಆಡಳಿತವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸುಲಭವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಎಂ-ಆಡಳಿತವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತದ ಮುನ್ಮೋಟಿವೆ.

ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮೇಸೂರು ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದಲೇ ನೋಡಬಹುದು ಆದರೂ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ 1966ರ ಮೊದಲ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಆಯೋಗ ಹಾಗೂ 2005ರ ವರದನೇ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಆಯೋಗದ ಶಿಥಾರಸ್ಸಿನಿಂದ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಕತೆ, ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಹಾಗು ಭ್ರಾಹ್ಮಚಾರ ಮುಕ್ತ ಆಡಳಿತವನ್ನು ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು 1984ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ತರುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ರೆಸ್‌ ಆಕ್ಸ್-2000 ಅನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ನೀಡುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿ, 2005ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತದ ಹೃದಯವೇ ಈ ಮಾಹಿತಿಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಇ-ಮೋಕ್ಕರೊಮೆಂಟ್, ಗಾಂಧಿಸಾಕ್ಕಾಯಕ, ಪಂಚಮಿತ್ರ, ಇ-ಪಾರಂ, ಗ್ರಾಮಸಭೆ, ವಾರ್ಡ್ಸಿಸಭೆ, ಜಮಾಬಂಧ, ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಾಹಿನಿ, ಜನಸ್ವಂದನ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಫೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಯೋ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾರಜಾತಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಶೈತ ಪತ್ರಗಳು, ಪಂಚಾಯಿತ್-ಬಾಂಡಜಿ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಯೇ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ. ಕನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 2011ರಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮ-2011ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯು ಹೆಸರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸಲು ನೇರವಾಗಿದೆ. ಕನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು, ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸೇವೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡೆಸುವ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ದಕ್ಕಣ ಭಾರತದ ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಕನಾಟಕ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮವು, ದಿನಾಂಕ 29-12-2011 ರಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಂಗೀಕಾರ ಪಡೆದು, ದಿನಾಂಕ 02-01-2012 ರಂದು ರಾಜ್ಯ ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಮೊದಲ ಹಂತದ ಪ್ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೀರ್ದ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಜಿತ್ತುದುಗ್ರ, ಮತ್ತೂರು ಹಾಗೂ ಧಾರವಾಡ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ಮಾರ್ಚ್ 2012 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ದಿನಾಂಕ 02-04-2012 ರಂದು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ 151 ಸೇವೆಗಳನ್ನೂ ಗೊಂಡ 11 ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯ ಸುಮಾರು 99 ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1155 ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಜನಸರ್ವಾನ್ವಯಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೇ ಬೃಹತ್

ಇಲಾಖೆಯಾದಂತಹ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತ್ರ ಇಲಾಖೆಯಾದಂತಹ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ 60ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜನಸರ್ವಾನ್ವಯಿಗೆ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ಜನಸರ್ವಾನ್ವಯಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಈ ಯೋಜನೆ ಬರಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೇ ಉಳಿದೆಯೆಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

1. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯ ಇತಿಹಾಸ ತಿಳಿಯುವುದು
2. ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ಮೂರಕವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನದ ನಿರ್ಮಾನಯೆ ಆಯ್ದು

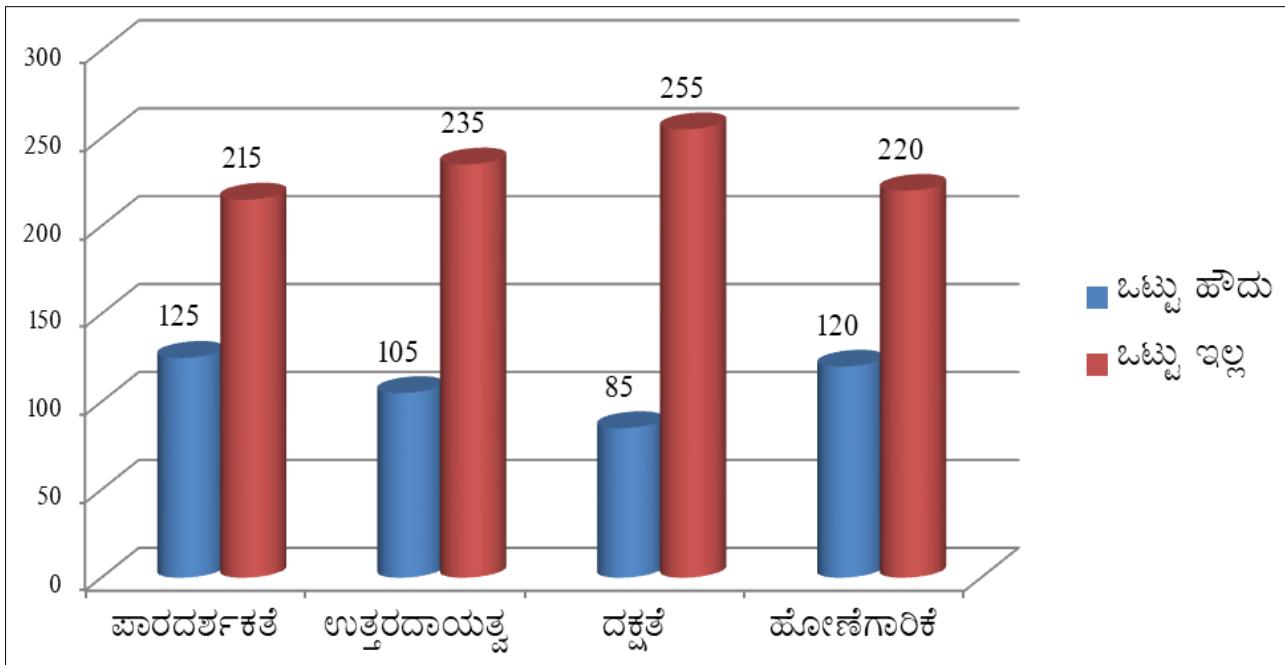
ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಕನಾಟಕದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯ ಪಾತ್ರ ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಾದ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ್ದುಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶವಾರು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಭದ್ರಾವತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕಾರಿಪುರವನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಆಯ್ದು ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟು 340 ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾನಯಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ 1: ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ಮೂರಕವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ	ವಿಷಯ		ಶಿವಮೊಗ್ಗ		ಭದ್ರಾವತಿ		ಶಿಕಾರಿಪುರ		ಒಟ್ಟು	
			ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ
1	ಪಾರದರ್ಶಕತೆ	76	80	27	81	22	54	125	215	
		48.7	51.3	25	75	28.9	71.1	36.8	63.2	
2	ಉತ್ತರದಾಯತ	37	119	43	65	25	51	105	235	
		23.7	76.3	39.8	60.2	32.9	67.1	30.9	69.1	
3	ದಕ್ಕತೆ	48	108	20	88	17	59	85	255	
		30.8	69.2	18.5	81.5	22.4	77.6	25	75	
4	ಹೋಣೆಗಾರಿಕೆ	38	118	52	56	30	46	120	220	
		24.4	75.6	48.1	51.9	39.5	60.5	35.3	64.7	

ಮೂಲ: ಕ್ಷೇತ್ರಾದ್ಯಯನ ಮಾಹಿತಿ, 2022.

ಕೋಷ್ಟಕ: 1 ರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ವಿವರವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಒಟ್ಟು 340 ಮಾಹಿತಿದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ. 63.2 ರಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಶೇಕಡ. 36.8 ರಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಿಂದ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು, ಶೇಕಡ. 69.1 ರಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಿಂದ ಉತ್ತರದಾಯತ್ವ ಗುಣ ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು, ಶೇಕಡ. 30.9 ರಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಿಂದ ಉತ್ತರದಾಯತ್ವ ಗುಣ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು, ಶೇಕಡ. 70.0 ರಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಕತೆ ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು, ಶೇಕಡ. 25.0 ರಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಕತೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹಾಗೂ ಶೇಕಡ. 64.7 ರಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೋಣಗಾರಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು, ಶೇಕಡ. 35.3 ರಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೋಣಗಾರಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಯು ಉತ್ತರಮು ಆಡಳಿತದ ಮೂಲ ಅಶಯವಾದಂತಹ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಉತ್ತರದಾಯತ್ವ, ದಕ್ಕತೆ ಮತ್ತು ಹೋಣಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತರುವುದು. ಆದರೆ ಸಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೀರಕ್ಕೆ ಮನೋಭಾವ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಕಾಣದೆ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸೇವೆಗಳು ದೊರೆಯದೆ ಜನರು ಪರದಾಷ್ಟವ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ವಹಣಾವಾಗಿದೆ.

ಸಮಾರೋಪ

ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರವು ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ತೋರುವ ಬಧತೆಯಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಡಳಿತವು ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ

ಎರಡು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಕಾಯ್ದು, ಶಾಸನ, ನಿಯಮ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇತ್ಯಾದಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆಬೇಕಾದರೆ. ಅನುಷ್ಠಾನದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಎನಿಸಬಹುದಾದ ಬಧತೆ ಶೀರಾ ಅವಶ್ಯಕ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರತಿದಿನದ ಅಹವಾಲಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇರುವ ದುರ್ಬಲತೆಯೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ನೀಡುವ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹುಂದು ಕೊರತೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇ ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 2011 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾದ ಕನಾರ್ಕಿಕ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಖಾತ್ರಿ ಕಾಯ್ದು (ಸರ್ಕಾರ) ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದು ಕೊರತೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇಲಾಖೆ ಸಕಾಲದೊಂದಿಗೆ ನಾಗರಿಕ ಸನ್ವಿಧಾನ ಫಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ದೃಷ್ಟಿ ಗುರಿ ಜೊತೆಗೆ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥಾಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದು ಬರಿ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲೇ, ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸುಧಾರಣೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ

1. Yogaraju SD. E-governance initiatives in Karnataka state: A Note, IJRESS Journals. 2015 Mar;5(3):27-33.
2. Kulkarni SV. E-Guarantee Government Services-sakala, 16-International annual Conference Proceedings-Delhi School of Professional Studies and Research; c2015. p. 1-11.
3. Vishnoo Bhagwan. Public Administration, S. Chand Company LTD, New Delhi; c2003.
4. Santhos Kumar. Governance and Public Policy: Janauary, Yojana. 2013;57:19-22.
5. Sudipto Mundhe. Governance Performance of Indian States, EPW. 2016 Sep;36:55-64.
6. UNDP. Strengthening Decentralisation: Key Issues for Action, national Workshop on Community

- Development Management and Decentralisation, 12 December, 2000 at Vigyan Bhavan, New Delhi, India; c2000.
7. Jeet Singh Mann, and Chinmay Kanojia. Transparency and Accountability in Indian Governance, National Law University publication, Delhi; c2013.
  8. Agarwal SK. Right To Public Service: A Guide, Transparency International India, New Delhi; c2014.
  9. Agarwal UC. Governance & Administration: An Insider's View, Kanishka Publishers & Distributors, New Delhi; c2010.
  10. Arora, Ramesh K. (Ed), People-Centred Governance, Aalekh Publishers, Jaipur; c2001.
  11. Arora, Ramesh K, Khandewal RM. Introduction from good to better, good governance initiative and Impact. Paragon International Publisher, New Delhi; c2008.